Antoni Maria Portalupi

nauczyciel
teatyn, guwerner, królewski spowiednik
Ur. 0.0.1713,
Zm. 0.0.1791, Warszawa

Dane rodziców

Brak danych.

Wychowanie i wykształcenie

Wykształcenie uzyskał w Italii.

Etapy kariery dot. edukacji

Z pochodzenia Włoch, jeden z pierwszych w Polsce krzewicieli filozofii recentiorum. Przybył z Rzymu i osiadł w Warszawie w roku 1740. Związał się z otwartym w 1737 roku przy ulicy Długiej 8/10 warszawskim kolegium szlacheckim teatynów. Objął stanowisko profesora wymowy, nauk filozoficznych i matematycznych, a później superiora . Jako wykładowca tej placówki zerwał definitywnie z filozofią scholastyczną, rozpowszechniał natomiast przede wszystkim poglądy filozoficzne Christiana Wolffa. Ceniony w kręgach arystokratycznych jako wytrawny, o nieskazitelnych manierach pedagog, podniósł wysoko poziom warszawskiego kolegium.

W 1778 roku przemierzający Rzeczpospolitą szwajcarski matematyk i astronom Johann Bernoulli podkreślał wysoką jakość nauczania w kolegium teatynów, co przypisywał zasługom „słynnego ojca Portalupiego". Ten „despotyczny" – według niektórych opinii – superior (od około 1750 roku przez 25 lat) zgromadzenia wielką wagę przywiązywał do doboru kadry profesorskiej. Starał się o usunięcie „niedbałych i burzliwych księży" oraz zastąpienie ich „zdatnymi", sprowadzonymi ze Lwowa.

W roku 1754 w charakterze wychowawcy towarzyszył młodemu Michałowi Jerzemu Poniatowskiemu w podróży do Italii.

Fakty z życia osobistego

Był kapelanem nadwornym Augusta III, brał udział w różnych przedsięwzięciach inicjowanych przez Załuskich, np. konkursach literackich (jako juror). Popierał elekcję wychowanka teatynów, Stanisława Augusta Poniatowskiego, był stałym uczestnikiem „obiadów czwartkowych", a od 1774 roku królewskim spowiednikiem.

Żył w XVIII wieku.

Bibliografia

Podmiotowa

1. *Wiadomość o edukacyi młodzi szlacheckiej w Collegium Warszawskim XX. Theatynow*, Warszawa [?], [1737?].
2. *Collegii Varsaviensis apud Clericos Regulares instituti brevis notitia*, Varsaviae, Typis S.R.M. Collegij Societatis Jesu.

Przedmiotowa

1. I. Stasiewicz, *Portalupi Antoni Maria*, Filozofia w Polsce. Słownik pisarzy, Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk, 1971.
2. K. Puchowski, *Edukacja „losem urodzenia wyznaczonych" w warszawskim kolegium teatynów (1737–1785)*, Między Barokiem a Oświeceniem, Sarmacki konterfekt, S. Achremczyk, Olsztyn, 2002.